

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету лінгвістики

_____ Н.С. Саєнко

«_____» _____ 2019 р.

Методичні вказівки до дисципліни

Загальне мовознавство 4/І

підготовки _____ магістра

спеціальність _____ 035 Філологія

форми навчання _____ денна

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики

Протокол від _____ 2019 р. № _____

Голова методичної комісії

_____ С.В. Ібрагімова

«_____» _____ 2019 р.

РОЗРОБНИК МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК:

доцент, канд. філол. наук О.П. Онуфрієнко _____

Методичні вказівки затверджено на засіданні кафедри
української мови, літератури та культури

Протокол від 22 травня 2019 р. № 10

Завідувач кафедри

_____ О.П. Онуфрієнко

«_____» _____ 2019 р.

**«Загальне мовознавство»
для студентів ОС «Магістр» спеціальності 035 Філологія**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Навчальна дисципліна належить до обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки.

Предмет навчальної дисципліни – теоретичні знання про предмет мовознавства та його місце в системі наук; систематизація знань про знакову природу мову, взаємозв'язок мови, мислення і свідомості, мови і мовлення, структуру мови; знання основних рівнів мовної структури, взаємодії мови і суспільства, мови й історії (розвиток мови).

Міждисциплінарні зв'язки: кредитний модуль «Загальне мовознавство» ґрунтується та взаємопов'язана зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як "Теорія міжкультурної комунікації" 3/І, "Комунікативна лінгвістика" 6/СВ, «Методологія лінгвістичних та перекладознавчих досліджень» 1/ІІІ.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 годин /1,5кредитів ECTS.

Навчальна дисципліна містить 1 кредитний модуль Загальне мовознавство

Рекомендований розподіл навчального часу

Форма навчання	Кредитні модулі	Всього		Розподіл за видами занять (всього год./год. у тижні)		СРС	Семестрова атестація
		кредитів	годин	Лекції	Практичні/ семінарські		
Денна	1	2	60	18	8	34	Залік

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Вступ. Мовознавство як наука

Мовознавство як наука. Загальне і часткове мовознавство. Загальне і теоретичне мовознавство. «Загальне мовознавство» як навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу «Загальне мовознавство». Зміст курсу «Загальне мовознавство».

Місце мовознавства в системі наук. Мовознавство і суспільні науки (філософія, соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство та ін.). Науково-технічний прогрес і лінгвістика. Інтеграція наук і поява на стику нових дисциплін (артикуляційна фізіологія, нейролінгвістика, психолінгвістика, соціолінгвістика, інженерна лінгвістика, математична лінгвістика, етнолінгвістика, лінгвогеографія тощо).

Роль мовознавчих досліджень у спростуванні фальсифікацій офіційним радянським мовознавством історії українського народу, його мови та культури.

Основні розділи мовознавства: теорія мовознавства і методологія мовознавства (методи дослідження мови).

Розділ 2. Теорія мовознавства. Знакова природа мови

Поняття знака і знакової системи. Типологія знаків: знаки природні й конвенціональні (умовні), знаки-індекси, знаки-копії, знаки-сигнали, знаки-символи. Класифікація знаків з погляду їх фізичної природи (слухові, зорові, дотикові, нюхові, смакові).

Структура знака. Семіотика як наука, що вивчає знакові системи. Мова і знаки, їх структура й класифікація. Унілатеральна й білатеральна теорія мовного знака. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.

Мова і несловесні форми спілкування. Поняття про паралінгвістику і паракінетику. Роль паралінгвістичних і паракінетичних засобів.

Розділ 3. Мова. Мислення і свідомість

Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Неправомірність відриву мови від мислення і отожднення мови і мислення. Три типи мислення (чуттєво-образне, технічне і поняттєве) і їх відношення до мови. Мовні одиниці й логічні форми мислення. Менталінгвістика як наука, що вивчає взаємовідношення мови мислення і свідомості.

Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Поняття про нейролінгвістику. Мова і психіка людини. Психолінгвістика як наука, що вивчає процеси сприйняття і формування (породження) мовлення. Внутрішнє мовлення і мислення. Питання про вплив мислення на розвиток мови і вплив мови на мислення.

Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. «Мовна картина світу» і її відношення до логічної моделі дійсності. Роль мови у процесах пізнання. Теорія лінгвістичної доповнюваності.

Розділ 4. Структура мови.

(на самостійне опрацювання)

Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Система і структура мови. Поняття про яруси (рівні) мовної системи. Основні й проміжні яруси, їхні одиниці. Взаємозв'язок структурних компонентів мови в межах кожного ярусу і всіх ярусів між собою.

Теорія ізоморфізму й ієрархії рівнів мови. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система і норма.

Розділ 5. Фонетика

(на самостійне опрацювання)

Фонетика і фонологія. Проблеми фонем. Наука про диференційні ознаки фонем і теорія опозицій у Методи фонології і проблеми фонемного описання різних мов. Відношення фонетики і фонології до інших рівнів мови. Аналіз основних фонологічних концепцій.

Розділ 6. Граматика

Предмет граматики. Аналіз основних граматичних концепцій. Проблема граматичного значення і визначення граматичних категорій у мовах різних типів. Характеристика основних граматичних категорій. Історичний характер граматичних категорій.

Місце морфології в системі лінгвістичних дисциплін і предмет її дослідження. Визначення морфеми і проблема мінімального мовного знака. Проблема морфологічної структури слова і принципів її описування стосовно до мов різних типів.

Проблема форми слова і поняття парадигми. Принципи класифікації слів за частинами мови. Частини мови в мовах різних типів.

Словотворення в системі мови, його основні поняття. Структурний і комунікативний синтаксис. Відношення синтаксису до інших рівнів мови і його основні

одиниці. Поняття формальної і семантичної структури речення і способи їхнього вираження.

Історичний розвиток синтаксису мови. Синтаксичні відношення і форми їхнього вираження. Типологія речення. Члени речення в мовах різних типів. Методи вивчення синтаксичних структур і основні синтаксичні концепції. Поняття глибинної і поверхневої структури в теорії синтаксису.

Розділ 7. Лексика

Слово як основна одиниця мовної системи і типи словесних знаків. Рівні аналізу слова: лексемантичний і лексико-семантичний. Системна організація лексики. Історичні зміни лексичного складу. Лексичне значення слова і його значимість (цінність). Теорія семантичного трикутника. Семантична структура слів і поняття логічної семантики (денотат, сигніфікат, десигнат, референція). Поняття семи і методи аналізу семантичної структури слова. Поняття семантичного поля і семантичних зв'язків слів у системі мови. Семантичні зміни в історії мови.

Основні поняття фразеології. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їхні типи і функціонування.

Розділ 8. Мова і суспільство

Багатоаспектна природа мови. Своєрідність мови як суспільного явища. Суспільні функції мови. Соціальна зумовленість мовних явищ (мовленнєвої діяльності, мовної норми тощо). Соціальна диференціація мови, її основні форми.

Залежність стану мови від стану суспільства (соціальної організації і соціальної диференціації суспільства, демографічних змін, відмінностей у рівнях економічного розвитку, явищ надбудовного характеру). Соціолінгвістика, як наукова дисципліна, яка вивчає комплекс проблем, пов'язаних із механізмом впливу соціальних факторів на мову і роллю мови в житті суспільства. Основні поняття соціолінгвістики: мовна ситуація, мовна політика. Складні умови функціонування національних мов (обмеження функцій) в тоталітарному суспільстві. Відродження української мови в незалежній Україні. Забезпечення прав на вільний розвиток мов національних меншин в Українській державі.

Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова і культура. Мовна поведінка. Етнолінгвістика як наука, що вивчає мову в її зв'язках з культурою народу – її носія.

Перспективи мовного розвитку людства. Інтерлінгвістика як особлива лінгвістична дисципліна, яка вивчає організацію колективної комунікації в багатомовному світі.

Розділ 9. Комунікативна лінгвістика

Сутність категорії комунікативної лінгвістики та її взаємозв'язки з іншими галузями знання.

Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Стиль спілкування. Мовна особистість у комунікації. Усне і писемне спілкування. Функціональний стиль мовлення. Етикет мовленнєвого спілкування. Регістр як категорія комунікації.

Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету. Комунікативні табу. Національно-культурна специфіка максим спілкування. Невербальні особливості міжкультурної комунікації.

Розділ 10. Мова й історія (розвиток мови)

Мова як явище, що історично розвивається. Розвиток мови і два аспекти лінгвістики: синхронія і діахронія. Стан мови як динамічна рівновага. Зовнішні причини мовних змін: контактування мов, прогрес людського суспільства, культурно-історичний контекст.

Внутрішні причини мовних змін (мовні антиномії). Найважливіші типи внутрішніх змін: пристосування мовного механізму до фізіологічних особливостей людського організму, удосконалення мовного механізму. Питання про прогрес у розвитку мови.

Розділ 11. Методологія мовознавства

Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом».

Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Можливості описового методу. Два прийоми описового методу: внутрішньої і зовнішньої інтерпретації. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи (прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції). Методика відносної хронології і глотохронології. Прийоми і принципи етимологічного аналізу.

Зіставний метод. Типологічна класифікація мов. Мовні універсалії. Структурний (таксономічний) метод. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційна методика. Компонентний аналіз. Метод лінгвогеографії. Поняття ізоглоси. Принципи і методи укладання діалектологічних атласів. Методи і прийоми породжуючої (генеративної) граматики. Психолінгвістичні методи.

Застосування математичних методів у мовознавстві. Статистичні прийоми дослідження мовних явищ. Використання математичної логіки, теорії множин, теорії ймовірностей і теорії інформації для аналізу мовних явищ. Прикладна лінгвістика.

Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом». Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи.

Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Структурний метод (Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз. Соціолінгвістичні і психолінгвістичні методи. Застосування математичних методів у мовознавстві.

Плани лекційних та семінарських занять з дисципліни «Загальне мовознавство»

№	Тема	Зокрема	
		Лекції	Семінарські заняття
1.	Розділ 1. Мовознавство як наука.	2	-
2.	Розділ 2. Теорія мовознавства. Знакова природа мови	2	-
3.	Розділ 3. Мова. Мислення і свідомість. Мова і мовлення	2	2
	Розділ 4. Структура мови	2	2
	Розділ 5. Фонетика	2	1
	Розділ 6. Граматика.	2	1
	Розділ 7. Лексика	3	-
	Розділ 11. Методологія мовознавства	3	-

	МКР	-	2
--	------------	---	---

Система рейтингових балів та критерії оцінювання
Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з дисципліни
згідно з робочим навчальним планом

семестр	Навчальний час	Розподіл навчальних годин			Контрольні заходи	
	Кредити/ години	Лекції	Семінарські	СРС	МКР	Семестр. атест.
2	2/60	18	8	34	1	залік

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- 1) 2 відповіді на практичних заняттях.
- 2) 4 експрес контролі.
- 3) МКР
- 4) залік

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

1. Відповіді на практичних заняттях:

Критерії оцінювання:

- «відмінно» - 9 – 10 балів;
«добре» - 7 – 8 балів;
«задовільно» - 6 – 7 балів;
«незадовільно» - 0 балів.

«відмінно»: повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу;

«добре»: повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу; наявність незначних мовленнєвих помилок.

«задовільно»: неповна (60%) відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність мовленнєвих помилок;

«незадовільно»: невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.

Максимальний бал за практичні заняття становить **2x10=20**.

2. Експрес-контроль:

Критерії оцінювання:

- «відмінно» - 5–6 балів;
«добре» - 4– 4,5 балів;
«задовільно» - 3 – 3,5 балів;
«незадовільно» - 0 балів.

відмінно: повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

добре: достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

задовільно: неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

незадовільно:– відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Максимальний бал за експрес-контролі становить $4 \times 6 = 24$.

3. МКР

Критерії оцінювання:

«відмінно» -	50 – 56 балів;
«добре» -	42 – 49 балів;
«задовільно» -	33 – 41 балів;
«незадовільно» -	0 балів.

відмінно: повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

добре: достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

задовільно: неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

незадовільно: – відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Для підготовки до семінарських занять рекомендовано літературу (див. література до дисципліни «Загальне мовознавство»).

Уся література знаходиться у Центральній бібліотеці ім. Вернадського, у бібліотеці НТУУ «КПІ», на кафедрі УМЛК.

Методичні вказівки і план самостійної роботи студентів з дисципліни «Загальне мовознавство» для ОС «Магістр» кафедри УМЛК НТУУ «КПІ»

Самостійна робота студентів (СРС) є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, без участі викладача. Основними видами СРС з дисципліни «Загальне мовознавство» для ОС «Магістр» кафедри УМЛК КПІ ім. Ігоря Сікорського є:

- Самостійне опрацювання питань для підготовки до семінарського заняття.
- Підготовка до МКР
- Підготовка до заліку

Навчальним планом ОС «Магістр» та Робочою програмою дисципліни на СРС відводиться 34 години:

Розподіл навчального часу за темами.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семін.	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Вступ				
Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне і часткове мовознавство. Загальне і теоретичне мовознавство. «Загальне мовознавство» як навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу «Загальне мовознавство». Зміст курсу «Загальне мовознавство».	2	1	-	1
Тема 1.2. Місце мовознавства в системі наук. Мовознавство і суспільні науки (філософія,	1	-		1

соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство та ед.). Науково-технічний прогрес і лінгвістика. Інтеграція наук і поява на стику нових дисциплін (артикуляційна фізіологія, нейролінгвістика, психолінгвістика, соціолінгвістика, інженерна лінгвістика, математична лінгвістика, етнолінгвістика, лінгвогеографія тощо). Роль мовознавчих досліджень у спростуванні фальсифікацій офіційним радянським мовознавством історії українського народу, його мови та культури				
Тема 1.3. Основні розділи мовознавства: теорія ед. і нетик і методологія мовознавства (методи дослідження мови).	1	1	-	
Разом за розділом 1	4	2		2
Розділ 2. Теорія мовознавства. Знакова природа мови				
Тема 2.1. Поняття знака і знакової системи.	2,5	0,5		2
Тема 2.2. Структура знака. Семіотика як наука, що вивчає знакові системи. Мова і знаки, їх структура й класифікація. Унілатеральна й білатеральна теорія мовного знака. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.	2,5	0,5		2
Тема 2.3. Мова і несловесні форми спілкування.	1	1		-
Разом за розділом 2	6	2		4
Розділ (змістовий модуль) 3. Мова. Мислення і свідомість. Мова і мовлення				
Тема 3.1. Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Неправомірність відриву мови від мислення і ототожнення мови і мислення. Три типи мислення (чуттєво-образне, технічне і поняттєве) і їх відношення до мови. Мовні одиниці і логічні форми мислення. Менталінгвістика як наука, що вивчає взаємовідношення мови мислення і свідомості.	1,5	0,5		1
Тема 3.2. Психофізичні основи	2,5	0,5	1	1

зв'язку мови і мислення. Поняття про нейролінгвістику. Мова і психіка людини. Психолінгвістика як наука, що вивчає процеси сприйняття і формування (породження) мовлення. Внутрішнє мовлення і мислення. Питання про вплив мислення на розвиток мови і вплив мови на мислення.				
Тема 3.4. Поняття «мова» і «мовлення» в історії мовознавства. Концепція мовної діяльності В. фон Гумбольдта, Ф. де Соссюра і Л.В. Щерби. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення (теорії К. Бюлера, М.С. Трубецького, Л. Єльмслева, Е. Косеріу, Т.П. Ломтева, О.С. Мельничука).	2,5	0,5-	-	2
Тема 3.5. Три підходи до вивчення проблеми «мова і мовлення»: гносеологічний, онтологічний і прагматичний. Принципи розмежування мови і мовлення. Протиріччя між мовою і мовленням як одна з головних причин розвитку мови. Актуальність розв'язання проблеми мови і мовлення для методики викладання мови.	1,5	0,5	1	-
Разом за розділом 3	8	2	2	4
Розділ (змістовий модуль) 4. Структура мови				
Тема 4.1. Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні і ієрархічні відношення між мовними одиницями. Система і структура мови. Поняття про яруси (рівні) мовної системи. Основні і проміжні яруси, їх одиниці. Взаємозв'язок структурних компонентів мови в межах кожного ярусу і всіх ярусів між собою	4	1	2	1
Тема 4.2. Теорія ізоморфізму і ієрархії рівнів мови. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система і норма.	2	1	-	1

Разом за розділом 4	6	2	2	2
Розділ (змістовий модуль) 5. Фонетика				
Тема 5.1. Фонетика і фонологія. Проблеми фонем. Наука про диференційні ознаки фонем і теорія опозицій в фонології. Історичний розвиток фонетичної і фонологічної системи мови. Просодичні одиниці і проблеми їх теоретичного і експериментального вивчення.	4	1	1	1
Тема 5.2. Методи фонології і проблеми фонемного описання різних мов. Відношення фонетики і фонології до інших рівнів мови. Аналіз основних фонологічних концепцій.	2	1	-	1
Разом за розділом 5	6	2	1	2
Розділ (змістовий модуль) 6. Граматика				
Тема 6.1. Предмет граматики. Аналіз основних граматичних концепцій. Проблема граматичного значення і визначення граматичних категорій в мовах різних типів. Характеристика основних граматичних категорій. Історичний характер граматичних категорій. Місце морфології в системі лінгвістичних дисциплін і предмет її дослідження. Визначення морфеми і проблема мінімального мовного знака. Проблема морфологічної структури слова і принципів її описання стосовно до мов різних типів.	3,5	0,5	1	1
Тема 6.2. Проблема форми слова і поняття парадигми. Принципи класифікації слів за частинами мови. Частини мови в мовах різних типів.	1,5	0,5	-	1
Тема 6.3. Словотворення в системі мови, його основні поняття. Структурний і комунікативний синтаксис. Відношення синтаксису до інших рівнів мови і його основні одиниці. Поняття формальної і семантичної структури речення і способи їх вираження.	1,5	0,5	-	1
Тема 6.4. Історичний розвиток	1,5	0,5	-	1

синтаксису мови. Синтаксичні відношення і форми їх вираження. Типологія речення. Члени речення в мовах різних типів. Методи вивчення синтаксичних структур і основні синтаксичні концепції. Поняття глибинної і поверхневої структури в теорії синтаксису.				
Разом за розділом 6	8	2	1	4
Розділ 7. Лексика				
Тема 7.1. Слово як основна одиниця мовної системи і типи словесних знаків. Рівні аналізу слова: лексематичний і лексико-семантичний. Системна організація лексики. Історичні зміни лексичного складу. Лексичне значення слова і його значимість (цінність). Теорія семантичного трикутника. Семантична структура слів і поняття логічної семантики (денотат, сигніфікат, десигнат, референція). Поняття семи і методи аналізу семантичної структури слова. Поняття семантичного поля і семантичних зв'язків слів у системі мови. Семантичні зміни в історії мови. МКРМКР	4	2	-	2
Тема 7.2. Основні поняття фразеології. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їх типи і функціонування.	3	1	-	2
Разом за розділом 7	7	3		4
Розділ 8. Мова і суспільство (на самостійне опрацювання)				
Тема 8.1. Багатоаспектна природа мови. Своєрідність мови як суспільного явища. Суспільні функції мови. Соціальна зумовленість мовних явищ (мовленнєвої діяльності, мовної норми тощо). Соціальна диференціація мови, її основні форми.	1	-	-	1
Тема 8.2. Залежність стану мови від стану суспільства (соціальної організації і соціальної диференціації суспільства, демографічних змін, відмінностей у рівнях економічного розвитку,	1	-	-	1

явищ надбудовного характеру). Соціолінгвістика, як наукова дисципліна, яка вивчає комплекс проблем, пов'язаних із механізмом впливу соціальних факторів на мову і роллю мови в житті суспільства. Основні поняття соціолінгвістики: мовна ситуація, мовна політика. Складні умови функціонування національних мов (обмеження функцій) в тоталітарному суспільстві. Відродження української мови в незалежній Україні. Забезпечення прав на вільний розвиток мов національних меншин в українській державі.				
Тема 8.3. Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова і культура. Мовна поведінка. Етнолінгвістика як наука, що вивчає мову в її зв'язках з культурою народу – її носія. Перспективи мовного розвитку людства. Інтерлінгвістика як особлива лінгвістична дисципліна, яка вивчає організацію колективної комунікації в багатомовному світі.	1	-	-	1
Разом за розділом 8	3			3
Розділ 9. Розділ IX. Комунікативна лінгвістика (на самостійне опрацювання)				
Тема 9.1. Сутність категорії комунікативної лінгвістики та її взаємозв'язки з іншими галузями знання.	0,5	-	-	0,5
Тема 9.2. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Стиль спілкування. Мовна особистість у комунікації. Усне і писемне спілкування. Функціональний стиль мовлення. Етикет мовленнєвого спілкування. Регістр як категорія комунікації.	0,5	-	-	0,5
Тема 9.3. Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету.	1	-	-	1

Комунікативні табу. Національно-культурна специфіка максим спілкування. Невербальні особливості міжкультурної комунікації.				
Разом за розділом 9	2			2
Розділ 10. Розділ X. Мова і історія (розвиток мови) (на самостійне опрацювання)				
Тема 10.1. Мова як явище, що історично розвивається. Розвиток мови і два аспекти лінгвістики: синхронія і діахронія. Стан мови як динамічна рівновага. Зовнішні причини мовних змін: контактування мов, прогрес людського суспільства, культурно-історичний контекст.	1	-	-	1
Тема 10.2. Внутрішні причини мовних змін (мовні антиномії). Найважливіші типи внутрішніх змін: пристосування мовного механізму до фізіологічних особливостей людського організму, удосконалення мовного механізму. Питання про прогрес у розвитку мови.	1	-	-	1
Разом за розділом 10	2			2
Розділ 11. Методологія мовознавства				
Тема 11.1. Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом».	1	0,5	-	0,5
Тема 11.2. Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Можливості описового методу. Два прийоми описового методу: внутрішньої і зовнішньої інтерпретації. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи (прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції). Методика відносної хронології і глотохронології. Прийоми і принципи етимологічного аналізу.	1	0,5	-	0,5
Тема 11.3. Зіставний метод. Типологічна класифікація мов. Мовні універсалії. Структурний (таксономічний) метод. Дистрибутивний аналіз. Методика	1	0,5	-	0,5

безпосередніх складників. Трансформаційна методика. Компонентний аналіз. Метод лінгвогеографії. Поняття ізоглоси. Принципи і методи укладання діалектологічних атласів. Методи і прийоми породжуючої (генеративної) граматики. Психолінгвістичні методи.				
Тема 11.4. Застосування математичних методів у мовознавстві. Статистичні прийоми дослідження мовних явищ. Використання математичної логіки, теорії множин, теорії ймовірностей і теорії інформації для аналізу мовних явищ. Прикладна лінгвістика.	1	0,5	-	0,5
Тема 11.5. Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом». Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи.	1	0,5	-	0,5
Тема 11.6. Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Структурний метод (Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз. Соціолінгвістичні і психолінгвістичні методи. Застосування математичних методів у мовознавстві.	1	0,5	-	0,5
<i>Разом за розділом 11</i>	6	3		3
<i>МКР</i>	2		2	
<i>Залік</i>	6			2
Всього годин	60	18	8	34

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	Лекція 1. Мовознавство як наука. Місце мовознавства в системі наук.

	<p>Основні розділи мовознавства: теорія мовознавства і методологія мовознавства (методи дослідження мови).</p> <p>Література. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білецький А.О. Про мову і мовознавство / А.О. Білецький. – К. : Наукова думка, 1996. – С. 11-18, 125-130, 171-172 2. Березин Ф.М. Общее языкознание / Березин Ф.М., Головин Б.Н.. – М., 1979. – С. 7-49, 279-292. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Булаховський Л.А. Вибрані праці : В 5 т / Л. А. Булаховський.- К. : Наук. Думка, 1975. – 495 с. 2. Булаховський Л.А. Нариси з загального мовознавства / Л. А. Булаховський. – К. : Рад.шк., 1955. – 390 с. <p>Питання на СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце мовознавства в системі наук. 2. Мовознавство і суспільні науки (філософія, соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство). 3. Науково-технічний прогрес і лінгвістика.
2	<p>Лекція 2. Поняття знака і знакової системи. Структура знака. Семіотика як наука, що вивчає знакові системи. Унілатеральна й білатеральна теорія мовного знака. Мова і несловесні форми спілкування. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.</p> <p>Література. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. / С. В. Семчинський – К. : Наукова думка, 1996. – 378 с. 1. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник – К.: Вища ед. Головне вид-во, 1985. – Режим доступу - http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/tpp/glossary.htm 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство./М.П.Кочерган.– К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 20-32. <p>Питання на СРС.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типологія знаків: знаки природні і конвенціональні(умовні), знаки-індекси, знаки-копії, знаки-сигнали, знаки-символи. 2. Класифікація знаків з погляду їх фізичної природи (слухові, зорові, дотикові, нюхові, смакові).
3.	<p>Лекція 3. Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Три типи мислення (чуттєво-образне, технічне і поняттєве) і їх відношення до мови. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення. Питання про вплив мислення на розвиток мови і вплив мови на мислення. Теорія лінгвістичної доповняльності.</p> <p>Література. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. / С. В. Семчинський – К. : Наукова думка, 1996. – 378 с. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М. П. Кочерган. – К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 36-43. <p>Питання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «мова» і «мовлення» в історії мовознавства. 2. Концепція мовної діяльності В. фон Гумбольдта, Ф. де Соссюра і Л.В. Щерби. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення (теорії К. Бюлера, М.С. Трубецького, Л. Ельмслева, Е. Косеріу, Т.П. Ломтєва, О.С.

	Мельничука).
4.	<p>Розділ IV Лекція 4 Структура мови Парадигматичні, синтагматичні і ієрархічні відношення між мовними одиницями. Система і структура мови. Поняття про яруси (рівні) мовної системи. Основні і проміжні яруси, їх одиниці. Взаємозв'язок структурних компонентів мови в межах кожного ярусу і всіх ярусів між собою. Теорія ізоморфізму і ієрархії рівнів мови. Своєрідність системності мови. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система і норма</p> <p>Література. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. / С. В. Семчинський – К. : Наукова думка, 1996. – 378 с. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган.. –К.: Видавничий центр «Академія»,1999.–С.5-16. <p>Питання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Морфологічний проміжний рівень мови. 2. Словотвірний рівень мови 3. Фразеологічний проміжний рівень мови.
5	<p>Розділ У. Фонетика. Лекція 5. Методи фонології і проблеми фонемного описання різних мов. Відношення фонетики і фонології до інших рівнів мови. Аналіз основних фонологічних концепцій. Фонетика і фонологія. Проблеми фонемі. Наука про диференційні ознаки фонемі і теорія опозицій у фонології. Історичний розвиток фонетичної і фонологічної системи мови. Просодичні одиниці і проблеми їх теоретичного і експериментального вивчення. Методи фонології і проблеми фонемного описання різних мов. Аналіз основних фонологічних концепцій.</p> <p>Питання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонемі в парадигматиці й синтагматиці. 2. Поняття фонологічної системи. 3. Фонологічні школи. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 73-98. 2.Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С.77-86.
6	<p>Розділ VI. Граматика Лекція 6. Проблема форми слова і поняття парадигми. Принципи класифікації слів за частинами мови. Частина мови в мовах різних типів. Словотворення в системі мови, його основні поняття. Структурний і комунікативний синтаксис. Відношення синтаксису до інших рівнів мови і його основні одиниці. Історичний розвиток синтаксису мови. Синтаксичні відношення і форми їх вираження. Типологія речення. Члени речення в мовах різних типів. Методи вивчення синтаксичних структур і основні синтаксичні концепції..</p> <p>Питання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття формальної і семантичної структури речення і способи їх вираження. 2. Поняття глибинної і поверхневої структури в теорії синтаксису. <p>Література:</p>

	<p>1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 151-160.</p> <p>2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 89-104.</p>
	<p>Розділ 7. Лекція 7.. Слово як основна одиниця мовної системи і типи словесних знаків. Рівні аналізу слова: лексематичний і лексико-семантичний. Системна організація лексики. Історичні зміни лексичного складу. Лексичне значення слова і його значимість (цінність). Поняття семи і методи аналізу семантичної структури слова. Основні поняття фразеології. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їх типи і функціонування.</p> <p>Література. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство. /С.Семчинський.– К., 1996. – С.246-256. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство./М.Кочерган. – К.: Видавничий центр «Академія»,1999. – С. 105-132. <p>Питання на СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття фразеології. 2. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їх типи і функціонування. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 160-185. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 105-132
	<p>Розділ VII. Лексика Лекція 8. Основні поняття фразеології. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їх типи і функціонування. <i>Лексичне значення слова і його значимість (цінність). Теорія семантичного трикутника. Семантична структура слів і поняття логічної семантики (денотат, сигніфікат, десигнат, референція). Поняття семи і методи аналізу семантичної структури слова. Поняття семантичного поля і семантичних зв'язків слів у системі мови. Семантичні зміни в історії мови.</i></p> <p>Питання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Парадигматичні відношення. 2. Синтагматичні відношення. 3. Епідигматичні відношення. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 160-185. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 105-132.
	<p>Розділ XI. Методологія мовознавства Лекція 9.. Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом».</p> <p>Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Можливості описового методу.</p>

	<p>Два прийоми описового методу: внутрішньої і зовнішньої інтерпретації. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи (прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції). Методика відносної хронології і глотохронології. Прийоми і принципи етимологічного аналізу.</p> <p>Зіставний метод. Типологічна класифікація мов. Мовні універсалиї.</p> <p>Структурний (таксономічний) метод. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційна методика. Компонентний аналіз. Метод лінгвогеографії. Поняття ізоглоси. Принципи і методи укладання діалектологічних атласів. Методи і прийоми породжуючої (генеративної) граматики. Психолінгвістичні методи.</p> <p>Застосування математичних методів у мовознавстві. Статистичні прийоми дослідження мовних явищ. Використання математичної логіки, теорії множин, теорії ймовірностей і теорії інформації для аналізу мовних явищ.</p> <p>Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом». Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи. Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. (Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз. Соціолінгвістичні і психолінгвістичні методи. Застосування математичних методів у мовознавстві.</p> <p>Питання на СРС :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прикладна лінгвістика. 2. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Структурний метод. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 6-46. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 207-246.
--	--

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Семінар 1. Поняття знака і знакової системи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття знака і знакової системи. Типологія знаків: знаки природні і конвенціональні(умовні), знаки-індекси, знаки-копії, знаки-сигнали, знаки-символи. Класифікація знаків з погляду їх фізичної природи (слухові, зорові, дотикові, нюхові, смакові). 2. Структура знака. Семіотика як наука, що вивчає знакові системи. Мова і знаки, їх структура й класифікація. Унілатеральна й білатеральна теорія мовного знака. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови. 3. Мова і несловесні форми спілкування. <p>Література. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 26-37, 37-45. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М.П. Кочерган –К.: Видавничий центр «Академія»,1999. – С. 20-32. <p>СРС. Типологія знаків. Структура знака. Специфіка мовного знака, своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови. Мова і несловесні форми спілкування.</p>

2	<p>Семінар 2: Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. Поняття «мова» і «мовлення» в історії мовознавства. Три підходи до вивчення проблеми «мова і мовлення».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Неправомірність відриву мови від мислення і ототожнення мови і мислення. Три типи мислення (чуттєво-образне, технічне і поняттєве) і їх відношення до мови. Мовні одиниці і логічні форми мислення. Менталінгвістика як наука, що вивчає взаємовідношення мови мислення і свідомості. 2. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Поняття про нейролінгвістику. Мова і психіка людини. Психолінгвістика як наука, що вивчає процеси сприйняття і формування (породження) мовлення. Внутрішнє мовлення і мислення. Питання про вплив мислення на розвиток мови і вплив мови на мислення. 3. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. «Мовна картина світу» і її відношення до логічної моделі дійсності. Роль мови у процесах пізнання. Теорія лінгвістичної доповняльності. 4. Поняття «мова» і «мовлення» в історії мовознавства. Концепція мовної діяльності В. фон Гумбольдта, Ф. де Соссюра і Л.В. Щерби. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення (теорії К. Бюлера, М.С. Трубецького, Л. Єльмслева, Е. Косеріу, Т.П. Ломтева, О.С. Мельничука). 5. Три підходи до вивчення проблеми «мова і мовлення»: гносеологічний, онтологічний і прагматичний. Принципи розмежування мови і мовлення. Протиріччя між мовою і мовленням як одна з головних причин розвитку мови. 6. Актуальність розв'язання проблеми мови і мовлення для методики викладання мови. <p>Література.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський– К., 1996.- С.230-243. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М.П. Кочерган –К.: Видавничий центр «Академія»,1999. – С. 47-61. <p>СРС. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення. Роль мови у процесі пізнання. З історії вивчення проблеми мови і мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення.</p>
3.	<p>Семінар 3. Фонетика і фонологія. Предмет граматики. Місце морфології в системі лінгвістичних дисциплін. Проблема форми слова і поняття парадигми. Історичний розвиток синтаксису мови. МКР.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонетика і фонологія. Проблеми фонем. Наука про диференційні ознаки фонем і теорія опозицій в фонології. 2. Предмет граматики. Аналіз основних граматичних концепцій. Проблема граматичного значення і визначення граматичних категорій в мовах різних типів. Характеристика основних граматичних категорій. Історичний характер граматичних категорій. 3. Історичний розвиток синтаксису мови. Синтаксичні відношення і форми їх вираження. Типологія речення. Члени речення в мовах різних типів. Методи вивчення синтаксичних структур і основні синтаксичні концепції. Поняття глибинної і поверхневої структури в теорії синтаксису. <p>Література.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський – К., 1996. – С.73-97.

	<p>3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія»,1999. –</p> <p>СРС. Фонеми в парадигматиці й синтагматиці. Поняття фонологічної системи. Фонологічні школи. Граматичні категорії. Морфологічний рівень. Морфема. Частини мови. Синтаксичний рівень. Сучасні теорії речення.</p>
4.	Семінар 4. Залік.
№ з/п	Назва розділу, теми (окремого питання), що виноситься на самостійне опрацювання
1	<p>Розділ I. Вступ.</p> <p>Тема 1.2. Місце мовознавства в системі наук. Мовознавство і суспільні науки (філософія, соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство та ін.). Науково-технічний прогрес і лінгвістика. Інтеграція наук і поява на стику нових дисциплін (артикуляційна фізіологія, нейролінгвістика, психолінгвістика, соціолінгвістика, інженерна лінгвістика, математична лінгвістика, етнолінгвістика, лінгвогеографія тощо). Роль мовознавчих досліджень у спростуванні фальсифікацій офіційним радянським мовознавством історії українського народу, його мови та культури</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мовознавство і суспільні науки (філософія, соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство та ін.). 2. Науково-технічний прогрес і лінгвістика. Інтеграція наук і поява на стику нових дисциплін (артикуляційна фізіологія, нейролінгвістика, психолінгвістика, соціолінгвістика, інженерна лінгвістика, математична лінгвістика, етнолінгвістика, лінгвогеографія тощо). 3. Роль мовознавчих досліджень у спростуванні фальсифікацій офіційним радянським мовознавством історії українського народу, його мови та культури <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський– К., 1996. – С. 256-279. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 5-16.
2.	<p>Розділ II. Теорія мовознавства. Знакова природа мови.</p> <p>Тема 2.1. Поняття знака і знакової системи.</p> <p>Тема 2.2. Структура знака. Семіотика як наука, що вивчає знакові системи. Мова і знаки, їх структура й класифікація. Унілатеральна й білатеральна теорія мовного знака. Специфіка мовного знака. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типологія знаків. 2. Структура знака. 3. Специфіка мовного знака, своєрідність мови як знакової системи. 4. Знаковість і одиниці мови. 5. Мова і несловесні форми спілкування (паралінгвістика і паракінетика). <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 26-46. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган.. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 20-32.

3.	<p>Розділ III. Мова. Мислення і свідомість. Мова і мовлення.</p> <p>Тема 3.4. Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Неправомірність відриву мови від мислення і ототожнення мови і мислення.</p> <p>Тема 3.5. Три типи мислення (чуттєво-образне, технічне і поняттєве) і їх відношення до мови. Мовні одиниці і логічні форми мислення. Менталінгвістика як наука, що вивчає взаємовідношення мови мислення і свідомості</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. 2. Внутрішнє мовлення і мислення. 3. Роль мови у процесі пізнання. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 219-246. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган.. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С.36-43.
4.	<p>Розділ IV. Структура мови</p> <p>Тема 4.1. Теорія ізоморфізму і ієрархії рівнів мови. Своєрідність системності мови.</p> <p>Тема 4.2. Співвідношення системних і несистемних явищ у мові. Система і норма</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 256-279. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган.. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 5-16.
5.	<p>Розділ V. Фонетика</p> <p>Тема 5.2. Методи фонології і проблеми фонемного описання різних мов. Відношення фонетики і фонології до інших рівнів мови. Аналіз основних фонологічних концепцій.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонемні в парадигматиці й синтагматиці. 2. Поняття фонологічної системи. 3. Фонологічні школи. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 73-98. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999.
6	<p>Розділ VI. Граматика</p> <p>Тема 6.2. Проблема форми слова і поняття парадигми. Принципи класифікації слів за частинами мови. Частини мови в мовах різних типів.</p> <p>Тема 6.3. Словотворення в системі мови, його основні поняття. Структурний і комунікативний синтаксис. Відношення синтаксису до інших рівнів мови і його основні одиниці.</p> <p>Тема 6.4. Історичний розвиток синтаксису мови. Синтаксичні відношення і форми їх вираження. Типологія речення. Члени речення в мовах різних типів. Методи вивчення синтаксичних структур і основні синтаксичні концепції..</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття формальної і семантичної структури речення і способи їх

	<p>вираження.</p> <p>2. Поняття глибинної і поверхневої структури в теорії синтаксису.</p> <p>Література:</p> <p>1.Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 151-160.</p> <p>2.Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 89-104.</p>
7.	<p>Розділ VII. Лексика</p> <p>Тема 7.2. Основні поняття фразеології. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їх типи і функціонування.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Парадигматичні відношення. 2. Синтагматичні відношення. 3. Епідигматичні відношення. <p>Література:</p> <p>1.Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 160-185.</p> <p>2.Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 105-132.</p>
8	<p>Розділ VIII.</p> <p>Тема 8.1. Багатоаспектна природа мови. Своєрідність мови як суспільного явища. Суспільні функції мови. Соціальна зумовленість мовних явищ (мовленнєвої діяльності, мовної норми тощо). Соціальна диференціація мови, її основні форми.</p> <p>Тема 8.2. Залежність стану мови від стану суспільства (соціальної організації і соціальної диференціації суспільства, демографічних змін, відмінностей у рівнях економічного розвитку, явищ надбудовного характеру). Основні поняття соціолінгвістики: мовна ситуація, мовна політика. Складні умови функціонування національних мов (обмеження функцій) в тоталітарному суспільстві. Відродження української мови в незалежній Україні. Забезпечення прав на вільний розвиток мов національних меншин в українській державі.</p> <p>Тема 8.3. Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова і культура. Мовна поведінка. Етнолінгвістика як наука, що вивчає мову в її зв'язках з культурою народу – її носія. Перспективи мовного розвитку людства.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціолінгвістика, як наукова дисципліна, яка вивчає комплекс проблем, пов'язаних із механізмом впливу соціальних факторів на мову і роллю мови в житті суспільства. 2. Інтерлінгвістика як особлива лінгвістична дисципліна, яка вивчає організацію колективної комунікації в багатомовному світі. <p>Література:</p> <p>1.Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 256-268.</p> <p>2.Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 147-156.</p>
9.	<p>Розділ IX. Комунікативна лінгвістика</p> <p>Тема 9.1. Сутність категорії комунікативної лінгвістики та її взаємозв'язки з іншими галузями знання.</p> <p>Тема 9.2. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення і ситуацією спілкування. Стиль спілкування. Мовна особистість у комунікації. Усне і</p>

	<p>писемне спілкування. Функціональний стиль мовлення.</p> <p>Тема 9.3. Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету. Комунікативні табу.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етикет мовленнєвого спілкування. Регістр як категорія комунікації. 2. Національно-культурна специфіка максим спілкування. Невербальні особливості міжкультурної комунікації. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 287-300. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 156-163.
10.	<p>Розділ X. Мова і історія (розвиток мови)</p> <p>Тема 10.1. Мова як явище, що історично розвивається. Розвиток мови і два аспекти лінгвістики: синхронія і діахронія. Стан мови як динамічна рівновага.</p> <p>Тема 10.2. Внутрішні причини мовних змін (мовні антиномії). Найважливіші типи внутрішніх змін: пристосування мовного механізму до фізіологічних особливостей людського організму, удосконалення мовного механізму.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішні причини мовних змін: контактування мов, прогрес людського суспільства, культурно-історичний контекст. 2. Питання про прогрес у розвитку мови. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 320-334.. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П.Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 184-202.
11.	<p>Розділ XI. Методологія мовознавства</p> <p>Тема 11.1. Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом».</p> <p>Тема 11.2. Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Можливості описового методу. Два прийоми описового методу: внутрішньої і зовнішньої інтерпретації. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи (прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції). Методика відносної хронології і глотохронології. Прийоми і принципи етимологічного аналізу.</p> <p>Тема 11.3. Зіставний метод. Типологічна класифікація мов. Мовні універсалиї. Структурний (таксономічний) метод. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційна методика. Компонентний аналіз. Метод лінгвогеографії. Поняття ізоглоси. Принципи і методи укладання діалектологічних атласів. Методи і прийоми породжуючої (генеративної) граматики. Психолінгвістичні методи.</p> <p>Тема 11.4. Застосування математичних методів у мовознавстві. Статистичні прийоми дослідження мовних явищ. Використання математичної логіки, теорії множин, теорії ймовірностей і теорії інформації для аналізу мовних явищ.</p> <p>Тема 11.5. Методи дослідження мови. Поняття про методи наукового дослідження мови. Загальнонауковий (філософський) і суспільно-науковий</p>

	<p>метод. Співвідношення понять «метод», «методика», «прийом». Описовий метод, його суть, цілі і завдання. Порівняльно-історичний і історико-порівняльний методи.</p> <p>Тема 11.6. Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. (Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз. Соціолінгвістичні і психолінгвістичні методи. Застосування математичних методів у мовознавстві.</p> <p>Опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прикладна лінгвістика. 2. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Структурний метод. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/ С.В. Семчинський – К., 1996. – С. 6-46. 2. Кочерган М.П. Загальне мовознавство/ М.П. Кочерган. –К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – С. 207-246.

Методичні рекомендації щодо написання модульної контрольної роботи з дисципліни «Загальне мовознавство» :

Модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковою складовою системи контролю навчальних досягнень студентів факультету лінгвістики згідно з навчальним планом. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними всього навчального матеріалу, що вивчено під час аудиторної роботи й самостійної роботи. Критерії оцінювання МКР визначено в Положенні про рейтингову систему оцінювання з відповідної дисципліни.

Метою модульної контрольної роботи є систематизувати здобуті знання, виділити основний термінологічно-поняттєвий блок. Модульну контрольну роботу виконують на останньому семінарському занятті.

Структура модульної контрольної роботи з дисципліни «Загальне мовознавство» для ОС.

Модульна контрольна робота з дисципліни «Загальне мовознавство» для ОС «Магістр» складається з двох теоретичних питань. Під час МКР здійснюється перевірка володіння теоретичним матеріалом відповідного курсу.

Модульні контрольні роботи затверджуються на засіданні кафедри й оформляються належним чином (зразок оформлення МКР додається).

Зразок оформлення модульної контрольної роботи з дисципліни «Загальне мовознавство» для ОС «Бакалавр»

Варіант 1

1. Охарактеризуйте гіпотезу лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа.
2. Назвіть основні методи вивчення мови.

Укладач МКР _____
(підпис), (прізвище, ім'я по-батькові)

Затверджено на засіданні кафедри _____
протокол №__ від «__» _____ 200_ р.

Зав. кафедрою _____

(підпис), (прізвище, ім'я по-батькові)

Критерії оцінювання виконання модульно контрольної роботи

Оскільки робота має перевірити знання отриманні за курс, студенти відповідають на теоретичні питання відповідної дисципліни. Оцінювання модульної контрольної роботи здійснюється відповідно до критеріїв, які визначені в Положенні про рейтингову систему оцінювання.

Кожне із завдань модульної контрольної роботи оцінюється в багатобальній системі, завіряється підписом викладача із зазначенням дати.

Після проведення модульної контрольної роботи викладачі ознайомлюють кожного студента(ку) з його/її оцінкою за МКР.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО СТВОРЕННЯ ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОС «Магістр» з дисципліни «Загальне мовознавство»

Пакет комплексної контрольної роботи з дисципліни «Загальне мовознавство» складено відповідно до Навчального плану ОС «Бакалавр», Навчальної та Робочої програми кредитного модуля дисципліни та відповідно до ОПП відповідного освітнього ступеня.

Комплексна контрольна робота (ККР) – це перелік формалізованих завдань, розв'язання яких потребує умінь застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни «Загальне мовознавство».

Термін виконання кожного варіанта-80-90 хвилин.

Комплексна контрольна робота (ККР) базується на наступних принципах:

- професійне спрямування та реалізація принципу комплексності у розроблених варіантах;

- рівнозначність варіантів завдань за їх складністю.

Кожен варіант ККР містить 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінено в 50 балів. Отже, кількість балів за правильно виконані завдання ККР становить 100 балів.

*Зразок оформлення ККР до дисципліни
«Загальне мовознавство»*

Варіант 1

1. Укажіть місце мовознавства в системі наук. Мовознавство і суспільні науки (філософія, соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство та ін.).
2. Охарактеризуйте історичний розвиток фонетичної і фонологічної системи мови.

Укладач ККР _____
(підпис), (прізвище, ім'я по-батькові)

Затверджено на засіданні кафедри _____
протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____
(підпис), (прізвище, ім'я по-батькові)

Критерії оцінювання комплексної контрольної роботи:

100 – 90 балів – повна й правильна відповідь на обидва питання (не менше 90% потрібної інформації);

89 – 75 балів – достатньо повна відповідь на питання (не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності);

74 – 60 балів – неповна відповідь на питання (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);

59-0 балів – незадовільна відповідь.

Помилки в комплексній контрольній роботі не виправляються. Викладач лише підкреслює їх.

Кожне із завдань комплексної контрольної роботи оцінюється в багатобальній системі та завіряється підписом викладача із зазначенням дати.

Комплексні контрольні роботи затверджуються на засіданні кафедри й оформляються належним чином.

При розробці критеріїв оцінювання за основу беремо повноту і правильність виконання завдань. Крім цього необхідно врахувати здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- аналізувати і оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно.

Переведення значення рейтингових оцінок з кредитного модуля в ECTS та традиційні оцінки здійснюється відповідно до таблиці:

Методика оцінювання

Оцінювання проводиться за шкалою ECTS

Рейтингові бали	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менш ніж 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску до СА	Не допущено

Користування літературою при виконанні ККР не дозволяється

Література для підготовки до комплексної контрольної роботи (див. література до дисципліни «Загальне мовознавство»).

Уся література знаходиться у Центральній бібліотеці ім. Вернадського, у бібліотеці НТУУ “КПІ”, на кафедрі УМЛК.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ФАХІВЦІВ ОС «Магістр» з дисципліни «Загальне мовознавство» КАФЕДРИ УМЛК КПІ ім. Ігоря Сікорського

Порядок і проведення підсумкового контролю з дисципліни «Загальне мовознавство» повністю регламентовано положенням про Організацію навчального процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського (2004 рік) та Положенням про кредитно-модульну організацію навчального процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського 2014.

Перелік питань до залікової контрольної роботи

1. Місце мовознавства в системі наук. Мовознавство і суспільні науки (філософія, соціологія, історія, археологія, етнографія, літературознавство та ін.).
2. Основні розділи мовознавства: теорія мовознавства і методологія мовознавства (методи дослідження мови).
3. Поняття знака і знакової системи. Типологія знаків.
4. Структура знака. Мова і знаки, їх структура й класифікація.
5. Семіотика як наука, що вивчає знакові системи.
6. Специфіка мовного знака.
7. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.
8. Мова і несловесні форми спілкування.
9. Проблема взаємозв'язку мови мислення і свідомості. Неправомірність відриву мови від мислення і ототожнення мови і мислення.
10. Три типи мислення (чуттєво-образне, технічне і поняттєве) і їх відношення до мови.
11. Мовні одиниці і логічні форми мислення.
12. Менталінгвістика як наука, що вивчає взаємовідношення мови мислення і свідомості.
13. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення.
14. Поняття про нейролінгвістику. Мова і психіка людини.
15. Психолінгвістика як наука, що вивчає процеси сприйняття і формування (породження) мовлення.
16. Внутрішнє мовлення і мислення.
17. Питання про вплив мислення на розвиток мови і вплив мови на мислення.
18. Гіпотеза лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. «Мовна картина світу» і її відношення до логічної моделі дійсності.
19. Роль мови у процесах пізнання. Теорія лінгвістичної доповняльності.
20. Поняття «мова» і «мовлення» в історії мовознавства.
21. Концепція мовної діяльності В. фон Гумбольдта, Ф. де Соссюра і Л.В. Щерби.
22. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення (теорії К. Бюлера, М.С. Трубецького, Л. Єльмслева, Е. Косеріу, Т.П. Ломтева, О.С. Мельничука).
23. Три підходи до вивчення проблеми «мова і мовлення»: гносеологічний, онтологічний і прагматичний. Принципи розмежування мови і мовлення.
24. Фонетика і фонологія.
25. Проблеми фонем. Наука про диференційні ознаки фонем і теорія опозицій в фонології.
26. Історичний розвиток фонетичної і фонологічної системи мови.
27. Просодичні одиниці і проблеми їх теоретичного і експериментального вивчення.
28. Методи фонології і проблеми фонемного описання різних мов.
29. Відношення фонетики і фонології до інших рівнів мови.
30. Аналіз основних фонологічних концепцій.
31. Предмет граматики. Аналіз основних граматичних концепцій.
32. Проблема граматичного значення і визначення граматичних категорій в мовах різних типів.
33. Характеристика основних граматичних категорій. Історичний характер граматичних категорій.
34. Місце морфології в системі лінгвістичних дисциплін і предмет її дослідження.
35. Визначення морфеми і проблема мінімального мовного знака.
36. Проблема морфологічної структури слова і принципів її описання стосовно до мов різних типів.
37. Проблема форми слова і поняття парадигми.
38. Принципи класифікації слів за частинами мови.
39. Історичний розвиток синтаксису мови.
40. Синтаксичні відношення і форми їх вираження.
41. Типологія речення.
42. Члени речення в мовах різних типів.

43. Методи вивчення синтаксичних структур і основні синтаксичні концепції.
44. Слово як основна одиниця мовної системи і типи словесних знаків.
45. Рівні аналізу слова: лексематичний і лексико-семантичний.
46. Системна організація лексики.
47. Історичні зміни лексичного складу.
48. Лексичне значення слова і його значимість (цінність). Теорія семантичного трикутника.
49. Семантична структура слів і поняття логічної семантики (денотат, сигніфікат, десигнат, референція).
50. Поняття семи і методи аналізу семантичної структури слова.
51. Поняття семантичного поля і семантичних зв'язків слів у системі мови. Семантичні зміни в історії мови.
52. Основні поняття фразеології. Місце фразеологічних одиниць в системі мови, їх типи і функціонування.
53. Суспільні функції мови.
54. Соціальна зумовленість мовних явищ (мовленнєвої діяльності, мовної норми тощо).
55. Соціальна диференціація мови, її основні форми.
56. Соціолінгвістика, як наукова дисципліна, яка вивчає комплекс проблем, пов'язаних із механізмом впливу соціальних факторів на мову і роллю мови в житті суспільства. Основні поняття соціолінгвістики: мовна ситуація, мовна політика.
57. Складні умови функціонування національних мов (обмеження функцій) в тоталітарному суспільстві.
58. Відродження української мови в незалежній Україні. Забезпечення прав на вільний розвиток мов національних меншин в українській державі.
59. Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова і культура.
60. Етнолінгвістика як наука, що вивчає мову в її зв'язках з культурою народу – її носія.
61. Інтерлінгвістика як особлива лінгвістична дисципліна, яка вивчає організацію колективної комунікації в багатомовному світі.

Структура залікової контрольної роботи

Відповідь на питання залікової контрольної роботи 100 балів

Оцінюється рівень володіння студентом:

- основними поняттями та термінами мовознавства;
- знаннями про мову як систему, її складові частин та структуру.

Для отримання заліку з кредитного модуля автоматом необхідно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку в системі ECTS, виконують залікову контрольну роботу.

Ваговий бал залікової письмової роботи оцінюється у 100 балів.

Зміст заліку (в усній формі): відповідь на 4 теоретичні питання

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 14-13 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності) – 12-11 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 10-8 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь – 7-0 балів.

Критерії оцінювання залікової контрольної роботи

На заліку студент дає відповідь на чотири теоретичних питання. Перелік питань наведений у методичних рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне теоретичне питання оцінюється у 25 балів.

22,5-25 балів повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

18,8-22,4 балів достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності);
15-18,7 балів неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки);
0 – 16,9 балів незадовільна відповідь.

У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, вищу за отриману автоматом, до залікової відомості заноситься вища оцінка. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману автоматом, попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО).

Отже, максимальна кількість балів, отриманих за залік – 100 балів.

Сума балів за кожне з запитань залікової контрольної роботи переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею.

Оцінювання проводиться за шкалою ECTS

Рейтингові бали	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менш ніж 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску до СА	Не допущено

Під час проведення залікової контрольної роботи користуватися літературою не дозволяється.

Для підготовки до заліку рекомендується література (*див. література до дисципліни «Загальне мовознавство»*).

**Література до дисципліни
«Загальне мовознавство» ОС «МАГІСТР»
КАФЕДРИ УМЛК КПІ ім. Ігоря Сікорського**

10. Рекомендована література

10.1. Базова

1. Кочерган М.П. Загальне мовознавство./М.П. Кочерган. – К.: Видавничий центр «Академія»,2001. – 361 с. Режим доступу: http://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/131572/mod_folder/content/0/...pdf
2. Семчинський С.В. Загальне мовознавство/С.В.Семчинський. – К.: Вища школа, 1988. – 327 с. Режим доступу: <http://www.ex.ua/14305497>

10.2. Допоміжна

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної девіатології / Ф.С.Бацевич. – Львів: ЛНУ, 2000. - 237 с. Режим доступу: <http://toloka.to/t64533>

2. Білецький А.О. Про мову і мовознавство/А.О.Білецький. – К.: Артек, 1996. – 224 с. Режим доступу: <http://toloka.to/t30429>
3. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті/І.Р.Вихованець. – К.: Наукова думка, 1988. – 256 с. Режим доступу: <http://toloka.to/t72793>
4. Денисова С.П. Типологія категорій лексичної семантики/С.П.Денисова.-К., Вид-во Київського держ. лінгвістичного ун-ту, 1996. – 294 с.
5. Русанівський В.М. Структура лексичної і граматичної семантики /В.М.Русанівський. – К.: Наукова думка, 1988. – 230с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1224882/>
6. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). /О.О.Селіванова. – К.: Фітосоціоцентр, 1999. - 148с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1367385/>
7. Штерн І.Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник./І.Б.Штерн – К.:Артек, 1998. – 335 с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/357935/>

11. Інформаційні ресурси

1. <http://ulif.mon.gov.ua>(Електронні термінологічні словники. Структура і принципи роботи інформаційно- лінгвістичної системи “Український лінгвістичний портал” МОНМС України)
2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
3. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
4. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
5. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmoiva/um.htm> (Українська мова: Енциклопедія)
9. www.dssu.gov.ua (Держспоживстандарт України)
10. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm(Організаційна структура, концептуальні засади і напрямидіяльностіТехнічного комітету стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ))
11. www.ukrindnc.org.ua (ДП “УкрНДНЦ”)
12. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
13. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
14. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
15. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
16. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Р. Рожанківський. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови);

Уся література знаходиться у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, на кафедрі УМЛК, у системі «Електронний КАМПУС».

Методичні вказівки укладено на основі ОП ОС «Магістр» спеціальності
035 Філологія

Укладач методичних вказівок доцент

_____ О.П. Онуфрієнко